

● POGOVOR Z MIROM SOTLARJEM, PREDSEDNIKOM NAŠEGA IS, O AKTUALNIH GOSPODARSKIH RAZMERAH V OBČINI

Poiskati programe in kupce, ki imajo denar

Znani so že podatki, kako je v prvih mesecih tega leta poslovalo občinsko gospodarstvo. Značilno za to obdobje je bilo še nadaljnje upadanje količinskega obsega proizvodnje, rast izgub, povečal pa se je – proti pričakovanju – občinski izvoz. Kot vemo je ZIS po 15. maju sprejel več ukrepov, ki naj bi pomagali k okrepitvi gospodarstva. O tem, kaj ti ukrepi pomenijo za delovne organizacije naše občine, in še o nekaterih zadevah, aktualnih ta čas, smo se pogovarjali z Mirom Sotlarjem, predsednikom izvršnega sveta naše občinske skupščine.

Ali se že kažejo učinki majskega ukrepa v moščanskem gospodarstvu? Kakšni bodo njihovi vplivi na poslovanje delovnih organizacij?

Majski ukrepi so prinesli našemu gospodarstvu tisto, kar smo si v preteklih letih želeli: odmrznitev cen, spremembe deviznega zakona in devalvacijo dinarja, kar je pomembno zato, ker okoli 80 odstotkov vsega, kar prodamo na tuj, gre na konvertibilni trg. Vse to je pozitivno, problem pa se začne pri monetarni politiki, ali drugače rečeno, pri premočnem denarju. Povečuje se nelikvidnost in prav zato, ker ni dovolj denarja v obtoku, se te tri liberalizacije verjetno ne bodo mogle tako hitro uveljaviti. Vendar pa se je naše gospodarstvo ob vseh dosedanjih ukrepih še vedno znašlo in mi mu zaupamo, da bo tako ravnalo tudi tokrat, čeprav do sedaj take restriktivne monetarne politike še ni bilo. Smatram pa, da bi novembrski ukrepi, če bi se naprej ostali v veljavi, v juliju ali avgustu povzročili zlom gospodarstva. Proizvodnja nam bi začela še bolj drastično upadati, saj so v delovnih organizacijah pričeli opuščati programe, kjer niso dosegali pravih cen, in tako tudi niso proizvajali izdelkov, ki bi jih trg sicer potreboval.

Osebnost mmenja, da bi morali v državi nasploh in v vsaki delovni organizaciji gledati na proizvodnjo tako, da vsakdo poskuša najti izdelek, zanimiv za trg. Z njim naj bi, zaradi svoje sposobnosti in inovativnosti, pobrali kot pravimo smetano in tako ustvarili dohodek, s katerim bi financirali bodoči razvoj, osebni standard in družbene potrebe. Včasih so morda dileme, ali je nekemu treba odvzeti monopolni

dohodek ali ne, čudno prikazane. Vendar je ta monopol, če nekdo nekaj ustvari zaradi svojih sposobnosti in tako s prodajo doseže višji dohodek, drugačen. Prav je, da ima pravico do njega in ga vlaga tam, kjer sam hoče.

V tem mesecu je več delovnih organizacij zelo povečalo cene svojim izdelkom.

Mislim, da je ta porast cen v prvih trenutkih zelo problematičen in bojim se, če na to ne bomo strpno gledali, da bomo v naslednjih mesecih spet začeli razmišljati o njihovem administrativnem urejanju. Pred očmi bi bilo treba imeti, da je nezaupanje gospodarstva v tem trenutku tako veliko, da nihče ne verjame, da so sprejeti ukrepi naša trajna usmeritev. Zaradi tega je precej cen višjih, kot bi sicer bile, delovne organizacije pa že dajejo popuste in si s tem omogočajo prodajo. Statistično pa se bo seveda pokazal nenormalen porast cen in se bo ta politika zato lahko izkazala za neuspešno. Po toliko letih administriranja lahko učinke zdajšnjih ukrepov pričakujemo šele po letu, letu in pol.

Vprašanje pa je, če bo potrebnosti za tako dolgo čakanje, saj se navadno odločimo za nove ukrepe še preden se utegnemo docela pokazati slabe in dobre strani prej sprejetih.

To pa je tista naša živčnost, zaradi katere ne moremo vzdržati vsaj leto dni. Res pa je, če bi z odpravo novembrskih ukrepov čakali tako dolgo, bi imeli razsulo v predelovalni industriji in dober položaj tistih, ki prodajajo surovine in so bili prav v tem trenutku v nekoliko boljši poziciji. Vendar to pomeni dolgoročno uničenje

tudi za tiste, ki prodajajo surovine, ker če predelovalna industrija ne more to predelati naprej in prodati kot izdelek, pride nazaj slabše povpraševanje po surovinah in polizdelkih, pride do znižanja produktivnosti in proizvodnje, kar pomeni, da smo slabši in slabši. Čeprav je pa bilo, in to so naše organizacije izkoristile, v prvem polletju na evropskem trgu v razvitih državah večje povpraševanje po surovinah in tudi določenih polizdelkih in se je na ta način zelo povečal konvertibilni izvoz. Tudi pri nas v občini je zelo pora-

Miro Sotlar (Foto: D. J.)

sel in je tako večji, kot smo ga predvideli z resolucijo.

Kot v vsej republiki tudi v naši občini upada količinski obseg proizvodnje. Kakšne so napovedi za naprej?

Če bo deloval devizni trg, in v tem trenutku deluje, bilo je celo več ponujenih deviz, kot jih je bilo možno odkupiti, ker je primanjkovalo denarja, bo glavni problem vsake delovne organizacije, da si zagotovi likvidnost oziroma dinarje; najti bo treba zanimive proizvodne programe in kupce, ki jih bodo sprejeli plačevali storitve ali izdelke. Treba bo delati za tistega, ki ima denar, sicer se bo marsikdo znašel v hudih težavah. Že zdaj imamo v nekaterih ozidih

toliko neplačane realizacije, da se bojimo, kaj bo v prihodnje.

Kaže torej, da potrebe po povečanju proizvodnje, vsaj kar zadeva domači trg, ne bo, razen če bomo močno povečali izvoz.

Mi ugotavljamo, da je naše gospodarstvo sposobno ponuditi take proizvode, ki so zanimivi tudi za domači trg in za katere bodo kupci pripravljani plačati. Zdaj je priložnost, da se pokaže kvaliteta. Seveda pa je prodaja in s tem plačilo precej odvisno od ljudi, ki delajo na teh področjih, kako se pogovarjajo o tem, kakšne pogodbe sklepajo; če že sami pristajajo ob prodaji na kasnejše plačilo, bodo težave zaradi neplačane realizacije, znale biti velike. Vendar prva preverjanja kažejo, da prodaja v večjih delovnih organizacijah naše občine še ne upada in zato najbrž tudi ne bi smelo priti do zmanjšanja proizvodnje. Vsekakor pa bo težko nadomestiti izpad iz prvega polletja in zato skoraj ni pričakovati, da bomo dosegli vse resolucijske cilje.

Na dnevnem redu julijskega zasedanja zborov občinske skupščine je tudi odločba o uvedbi postopka redne likvidacije Gradisovega tozda Kovinski obrati. To bo prvi tak primer v naši občini.

Kovinski obrati so primer, kako naj se v delovni organizaciji ne odloča za investicijo. So primer, ki bi se lahko rešil, če bi bilo dovolj denarja za premostitev raznih težav in dobrih razvojnih idej, tako pa se to poskuša reševati že pet let, in so tudi primer, ki je postal tako brezupen, da lahko zamaje vso delovno organizacijo. Kakor je to boleče, smo na izvršnem svetu morali presekati to stanje, saj vsi podatki kažejo, da je položaj tak, da moramo v redno likvidacijo. Pojavljajo pa se določeni zapleti, saj ljudje niso navajeni, da se to dogaja in niti ne morejo doumeti, kaj to sploh pomeni. V tem trenutku je najbolj pomembno, da se tega čimprej

zavejo in si poiščejo nova delovna mesta. Za približno 50 delavcev smo našli delo v drugih ljubljanskih delovnih organizacijah, vendar se bo treba hitro odločiti, ker delavce potrebujejo zdaj, ko je sezona. V drugih tozidih Gradisa pa bi jih zaposlili okoli 100. Mi smo zadolžili vodstvene ljudi in tudi samoupravne organe Gradisa, da se pripravijo na skupščino in tam odgovorijo na vprašanja, ki bodo verjetno postavljena.

V letošnjem letu so se izgube v primerjavi z lanskim še povečale. Kje so razlogi?

K izgubam so levji delež doprinesli tozdi ŽG in Papirnica Vevče, drugod gre bolj za izgube sezonskega značaja. V Papirnici Vevče je največji problem drugi papirni stroj, katerega že dlje časa nameravajo ukiniti, saj ima neveljaten asortiman in troši veliko energije. Pripravljajo se na zagon nove linije za proizvodnjo premaznih papirjev, to pa pomeni, da bo tudi v Papirnici potrebno rešiti problem ekonomskih in tehnoloških viškov ljudi, za katere v tem trenutku še ne vemo natančno, koliko jih je. Prav zdaj izvršni svet skupaj z zunanjimi sodelavci dela študijo o ekonomskih in tehnoloških viških v občini, ki jo financira tudi občinski sindikalni svet, s katero želimo ugotoviti tudi, na kakšen način naj bi take probleme reševali. Takih študij doslej še ni bilo narejenih, tudi ni bilo takih primerov, ki bi bili uspešno rešeni, zato nimamo zgledov, kako se obnašati, da bi bili pretresi ljudi ob takih primerih čim manjši.

Na seji občinske skupščine je bilo slišati, da naložbeni zagon v naši občini le ni še čisto uplani, vendar se o tem bolj malo ve v širši javnosti.

Ne glede na to, da je denarja res malo in se organizacije zato težko odločajo za naložbe, smo v naši občini pred nedavnim dobili ob Letališki cesti nov proizvodni obrat Kartonažne tovarne Ljubljana; v bližini gradi tudi

BTC že drugi objekt v prosti carinski coni; Saturnus postavlja stavbo, ki bo namenjena razvoju proizvodnje svetil. Vse to so investicije, ki so zanimive tudi za vidika prestrukturiranja našega gospodarstva. Papirnica Vevče je prav zdaj v zadnji fazi prestrukturiranja proizvodnje, prav zato ima tudi težave s poslovanjem. Naj omenim še Kolinsko, ki bo v jeseni končala širjenje najbolj akumulativnih proizvodnih programov, in Kurivoprodajo, ki bo povečala svoj prodajni center v Mostah. V Štepanjsko naselje pa bomo dobili SOB Krško, ki bo tu imel inženiring in projektiranje. To je le nekaj večjih naložb, je pa še vrsta drugih ozdov, ki skrbijo za posodobitve, obnavljanje, skratka revitalizacijo, kar bo verjetno pomenilo za prihodnje neko podlago za boljše rezultate. Na področju drobnega gospodarstva bomo pričeli z gradnjo obrtne cone ob Toplarni, raste pa tudi nekaj primarnih in sekundarnih centrov, med njimi tudi v Jaršah.

Kaj pa se obeta na področju družbenih dejavnosti?

Glede na majske ukrepe bo splošna in skupna poraba zelo utesnjena, tako da v tem trenutku že lahko rečemo, da se bodo znašle družbene dejavnosti, predvsem zdravstvo in šolstvo, v velikih težavah. Kljub vsemu gradimo osnovno šolo Fužine II in glede na to, kar je že zgrajeno, lahko rečemo, da se bo v njej pouk pričel v jeseni. Prišli smo tudi do prve faze zdravstvenega doma na Fužinah in osebno mislim, da je to velik uspeh. Prav gotovo se bo moral najti denar tudi za drugo fazo, vendar z nekoliko strpnosti. V zadnjih dveh letih nam je v občini uspelo postaviti nov Fužinski in Vevški most, rekonstruirati Poljansko in Litijsko cesto; to pa so tako pomembne zadeve za naš celoten razvoj, da smo jih morali razrešiti. Ne da pa se še več in vse naenkrat. Mislim, da je nekaj bilo storjenega za boljše počutje občanov, res pa je, da kljub vsemu še vedno premalo.

● S 13. SEJE SKUPŠČINE KOMUNALNE SKUPNOSTI

Program za leto 1988 sprejet

Po dolgih razpravah o osnutku programa komunalne skupnosti ljubljanskih občin (KSLO) in številnih usklajevanjih v krajevnih skupnostih, občinah in mestu, je bil ta na 13. seji skupščine KSLO, ki je bila v sredo, 22. junija 1988, sprejet.

Sprejemanje kateregakoli »materialnega« programa je v sedanjem obdobju v Ljubljani sila težavno. Potreb je vsako leto več, denarja za njihovo realizacijo pa vsako leto manj. Še posebej pereče je to na komunalnem področju, saj ta sodi med temeljne dobrine za kvaliteto življenja v nekem kraju ali mestu. Ljubljana je glede njih siromašna. Tako je z mestu, ki hitro rastejo in imajo denar predvsem za zidanje stanovanj. Po tem, ko smo v Ljubljani zavrnili predlog, da bi si pri reševanju teh perečih problemov pomagali tudi s samopriskevkom, se je začelo še težje obdobje. Delna in začasna rešitev je odlok o plačevanju prispevka v višini 0,47 odstotka iz dohodka do sredine leta 1990, ki so ga na srečo delegati mestne skupščine 9. junija sprejeli. S tako zbranimi sredstvi bomo v Ljubljani zmogli nekaj skupnih nalog. Sicer pa pogledimo program za leto 88 malo bolj od blizu.

Program natančneje opredeljuje realizacijo skupnih mestnih nalog za leto 1988, z namenom:

- da se realizira predvidena izgradnja VI. etape sanitarne deponije Barje;
- da se uredi in pripravi nove pokopališke površine na Žalah v takem obsegu in kvaliteti, da ne bo prišlo do motenj te dejavnosti;
- da se pospešijo in dokončajo pripravljana dela za CCN Zalog v obsegu in načinu, kot to predvidevajo programi republiškega komiteja za urbanizem, resolucija SML in program DO VO-KA, ter da se sklene dokončni sporazum in finančna konstrukcija za financiranje tega projekta v višini, ki je podana v globalni finančni tabeli. V OVS se bo treba dogovoriti o njenem deležu nepovratnih sredstev za to investicijo. To vprašanje je namreč še odprto;

– da se dokončno uredi večletna narečena vprašanja v zvezi s komunalno ureditvijo Ljubljanskega gradu in grajskim pobočjem, ter da se s skupno akcijo investitorja Gradu in komunalnimi dejavniki ta pomembna ljubljanska naloga prične uspešno in organizirano uresničevati.

S področja mestnega potniškega prometa podaja bistvene naloge, ki se financirajo na podlagi združevanja sredstev KSLO in LLP, ne vključuje pa nalog, ki jih bo realizirala DO ljubljanski potniški promet izključno s svojimi sredstvi.

Bistvenih vsebinskih sprememb v ostalih delih programa 88 ni. Programski deli, predvsem s področja kolektivne rabe, upoštevajo:

- razširitev dejavnosti vzdrževanja objektov in naprav, ki so bili zgrajeni v preteklem letu,
- razširitev dejavnosti vzdrževanja objektov in naprav, ki jih je KPL prevzela v upravljanje v novozgrajenih soseskah,
- vzdrževanje kolektivnih komunalnih objektov in naprav na magi-

stralnih, regionalnih in lokalnih cestah, ki se do 31. 5. 1988 financirajo iz sredstev prispevka 0,47 % iz dohodka.

Program nalog, katerih osnovni vir je prispevek 2 % od čistega dohodka, je zasnovan na dogovorjenem razmerju ter se namenja za naloge, ki jih določajo družbeno-politične skupnosti in za realizacijo programov KS. Te naloge so razvrščene v skupne naloge, naloge, ki jih uresničuje KPL in naloge krajevnih skupnosti. Čeprav je program zasnovan na rezultatih že združenih sredstev po zaključnem računu za leto 1987 in predpostavki, da bo dinamika dotoka sredstev v leto 1988 enaka dinamiki leta 1987, bo potrebno tem programskim nalogam posvetiti že v mesecu septembru posebno analizo realnosti planiranega obsega sredstev. To so ugotovili tudi izvršni sveti občin za naloge, ki so jih predlagali in se financirajo iz tega vira.

Da bi lahko rešili mnogo več komunalnih nalog iz programov krajevnih skupnosti, je bilo skupščini KSLO predlagano, da bi povečali odstotek nujne lastne udeležbe s 15 na 30 odstotkov. Ker pa skupščina tega ni sprejela, ostaja še naprej nujna 15-odstotna lastna udeležba. Seveda pa zato tudi manj skupnih sredstev in krajši program.

● SINTEZA VIROV SREDSTEV, KI ZAGOTAVLJAJO MATERIALNO OSNOVO PROGRAMA 88:

	v mio din	str.v %
1. Povračilo 1,95 % od 800 iz dohodka	47.165	44,8
2. Dodatni program (delta 1 in 2)	3.395	3,2
3. Povračilo 0,47 % od 800 iz dohodka	11.115	10,6
4. Prispevek 0,65 % od 800 iz dohodka	3.275	3,1
5. Prispevek 2 % od ostanka CO	2.402	2,3
6. Cene	6.535	6,2
7. Amortizacija	10.897	10,3
8. Lastna udeležba krajanov	593	0,6
9. Prispevek za oddane kapacitete	907	0,9
10. Nadomestilo	4.254	4,0
11. Sredstva OVS	5.094	4,8
12. Kreditna sredstva in garancije	8.879	8,4
13. Obresti	800	0,8
SKUPAJ VREDNOST PROGRAMA 88	105.311	100,0

Julijske seje zborov občinske skupščine

Predsedniki zborov občinske skupščine so se dogovorili, da bo skupno zasedanje zborov v sredo, 6. julija 1988, s pričetkom ob 15.30. Na dnevnem redu bodo obravnavane predvsem naslednje točke:

- ocena izvajanja resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine Ljubljana Moste-Polje za obdobje 1986–1990 v letu 1988 in poročilo izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljana o uresničevanju resolucije za leto 1988;
 - odločba o uvedbi postopka redne likvidacije GIP Gradis TOZD Kovinski obrati;
 - osnutek sprememb in dopolnitev dogovora o oblikovanju in razporejanju sredstev splošne porabe v občinah in mestu Ljubljana za leto 1988;
 - osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Ljubljana Moste-Polje za leto 1988;
 - osnutek odloka o posebnem občinskem prometnem davku od plačil za storitve in
 - predlog sklepa o poimenovanju seje dvorane občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje.
- Delegati bodo obravnavali tudi gradiva za skupščino mesta Ljubljana.
- Gradiva bodo objavljena v Delegatski tribuni št. 5/88 in Gradivu SML.
- Iz sekretariata občinske skupščine

● ODLOK ZA PLAČEVANJE PRISPEVKA 0,47 SPREJET

Delegati skupščine mesta ZA

Delegati zborov mestne skupščine so na seji 9. junija med drugim obravnavali in sprejeli odlok o plačevanju prispevka 0,47 odstotka iz dohodka. Odlok bo nadomestil sedanega, ki je bil sprejet lani le za leto dni, in sicer do konca meseca maja. Sedanji odlok bo veljal do sredine leta 1990. S tako zbranimi sredstvi bo v Ljubljani omogočeno sanirati in urediti osrednje komunalne potrebe ter tako razbremeniti preostale programe.

Z njim načrtujejo prenoviti Grad, razširiti Žale ter tako pridobiti zadostne pokopne površine. V programu naložb prispevka 0,47 odstotka iz dohodka so še: prenova Pokopališke, Gerbičeve, Emonskega mostu (leta 1989), Kavčičeve, Savelj, Tromostovja,

Čevljarskega mostu in Vojkove (leta 1990). Na sami seji zborov skupščine pa so program nekoliko spremenili, tako da bodo še uredili cesto od Gamelj do Črnuč, Dolenjsko cesto in zaščitno varstvenega pasu vodnih virov v Tomačevem.

Delegatska vprašanja in predlogi

Na seji zborov občinske skupščine, 1. in 3. junija 1988 je bilo danih več delegatskih vprašanj in pobud:

- Delegacija IV. konference delegacij – Indos je vprašala, kdaj bo DO TE-TO uredila prečiščevalne naprave in zakaj pepel in ostale odpadke odvažajo na odprti tovnjakih, da tudi na ta način onesnažujejo okolje.
- V. konferenca delegacij – Julon je izrazila nezadovoljstvo glede odgovora LB-GB na vprašanje z dne 22. marca letos. Razumejo vse težave v zvezi z omejitvami razpolaganja s sredstvi za osebne dohodke, vendar gre za drugo vprašanje, za prerazporeditve delovnega časa in ne novega zaposlovanja delavcev. Predlog delegacije je, da LB-GB ekspozitura v Polju delovni čas za stranke organizira drugače, to je npr. vsaj trikrat na teden do 16. ure, s tem, da se delovni čas zjutraj začne kasneje.
- Delegacija KS Nove Fužine je na seji zbora 1. junija dala delegatsko pobudo za sprožitve postopka, da se Ljubljano oprosti plačevanja prispevka solidarnosti za izobraževanje, dokler se ne zagotovi sredstev za OŠ Fužine II z glasbeno šolo (ca. 2–3 meseci). Pobudo je delegacija takole obrazložila: »Eden najhujših problemov naše soseske je možnost šolanja v domačem okolju. Osnovna šola II. grupe odredov Nove Fužine vključuje 1345 otrok, od tega 240 v prizidku ob obstoječi šoli. Prizidek je omogočil, da v šolskem letu 1987/88 ni dodatnih prevozov v sosednje OŠ, toda na organizirani vožnji je še vedno 240 otrok. Pouk na fužinski šoli je dvoimenski, (nadaljevanje na 4. strani)